IN MEMORIAM

ĠUŻE' MICALLEF

Wara l-mewt ta' l-aħħar tliet Membri tal-Għaqda, fost l-ewwel Membri tal-Kumitat tal-Għaqda mwaqqfa fis-7 ta' Mejju, 1922, li kienu l-mejtin: G.M. Borg, Rogantin Cachia u l-Mons. Dun Karm Psaila, fil-15 ta' Awissu li għadda, kellna nġarrbu, b'għafsa ta' qalb, l-aħbar tal-mewt ta' wieħed ieħor mill-Membri tal-ewwel Kumitat tal-Għaqda, mhux inqas għażiż mit-tliet sħabu l-oħra—ĠUŻÈ MICALLEF, li dik il-ħabta ta' l-ewwel snin tal-Għaqda kien il-Proto ta' l-Istamperija tal-Gvern.

Bin is-sengħa (missieru kien il-magħruf tipografu Żeferino Micallef) barra mill-ħila tiegħu fit-tipografija, kien ukoll imżejjen bid-doti ta' ċerta kultura letterarja u ta' esperjenza fit-tmexxija u amministrazzjoni tax-xogħol tipografiku tal-pubblikazzjonijiet tal-Gvern.

B'riħet il-karika tiegħu fl-Istamperija tal-Gvern, il-Għaqda kellha ko-operazzjoni kbira minnu f'kull pubblikazzjoni li tinteressa l-Malti, b'mod speċjali fl-istampa tat-Tagħrif tal-Kitba Maltija, ir-Rapport tal-Kummissjoni dwar l-Alfabet u l-Ortografija Maltija, li ġie stampat fl-Istamperija tal-Gvern b'deċiżjoni li ttieħdet fis-seduta tal-Parlament fit-22 ta' Novembru, 1923.

Għalkemm is-Sur Micallef, li għax il-għomor twil u sabiħ ta' 92 sena, minn xi snin 'l ħawn ma baqax jidher iżjed fostna minħabba t-toqol taż-żmien li żammu magħluq id-dar, il-Għaqda baqgħet dejjem tgħożżu bħala wieħed mill-pijonieri tal-fondazzjoni tal-Għaqda, wieħed mill-membri li qatt ma naqas li jieħu sehem f'kull laqgħa u ħidma tal-Għaqda.

Il-Għaqda, fil-waqt li tissieħeb mal-qraba u ħbieb fil-ħasra tat-telfa tiegħu fostna—fost dawn mal-għażiża bintu Maria, Spettriċi fl-Iskejjel Governativi—titlob lill-Membri u Msieħbin f'IL-MALTI biex fit-talb tagħhom jiftakru fih għall-mistrieħ ta' ruħu.

RECENSJONIJIET

"KIF IĠĠIB RUĦEK SEWWA". Kompilat mill-Onor. Emilio Camilleri, M.L.A. Dipartiment ta' l-Informazzjoni—Malta, 1963.

Is-Sur Emilio Camilleri kulħadd jafu għall-attivitajiet tiegħu fil-kamp soċjali; hu dejjem iħabrek bil-kliem u bil-għamil, biex igħallem il-poplu, biex iġibu 'l quddiem u biex iħarrġu f'għamejjel tajba. Imma l-attivitajiet tiegħu fil-berah huma mseħbin u mifrudin mill-kitba fil-ġurnali u fil-kotba tant li mal-kwalifiki l-oħra wieħed jista' jgħoddu wkoll bħala kittieb prolifiku.

Dan l-aħħar ktieb tas-Sur Camilleri hu miktub biex igħallem lill-kotra mġiba xierqa u għamil sewwa f'kull okkażjoni li wieħed isib ruħu fiha. Tisma' min igerger li t-tfal tal-lum ma jafux iġibu ruħhom, li n-nies ta' l-irħula huma għafsin u intant ħadd ma jitħarrek biex igħallimhom.

Hafna nies iġibu ruħhom ħażin mhux għax huma ta' natural ħażin jew għax bla kont, iżda għax ma jafux. Nies bħal dawn kieku jsibu min jifthilhom għajnejhom jistgħu jsiru ċittadini retti u eżemplari.

L-awtur f'dan il-ktieb bi kliem ħafif, bil-għaqal u bil-ħlewwa jagħti tagħrif u tagħlim siewi fuq kif wieħed jista' jġib ruħu tajjeb u bil-qies kullfejn ikun u ma kullmin ikun. L-awtur jiftaħ il-ktieb b'erba' kelmiet li jiswew mitqilhom deheb: "Kull bniedem jista' jinħabb ma' għajru billi jġib ruħu dejjem bl-edukazzjoni u bil-ġentilezza". Imbagħad il-kittieb, bis-sengħa u l-kapaċità ta' surmast, igħaddi biex jispjega kif bniedem għandu jġib ruħu fit-toroq, fid-dar, fil-karozzi fil-knisja, f'postijiet pubbliċi u fis-soċjetà. Dan hu tagħlim ħafif li jifhmu kulħadd u jekk il-poplu tagħna jimxi fuqu, nevitaw ħafna ġlied, tger gir, għawġ u nkwiet fost il-familji, bejn il-ġirien u qalb il-kotra.

J'Alla l-poplu jifhem il-ħtieġa ta' dan il-ktieb u jimxi fuq it-tagħlim li fih u j'alla wkoll l-awtur jissokta bil-pinna qawwija tiegħu jmexxi l-kotra lejn il-hena u l-ġid li jitnisslu mill-imġiba tajba.

G.

"GRAMMATIKA MALTIJA", Brother Henry, F.S.G.; De La Salle Brothers Publications; Progress Press; Malta, 1960.

Bro. Henry, l-Awtur, fid-Daħla ħabbar, "Il-għan waħdieni ta' dan il-ktejjeb mhuwiex li nżid xi tagħrif ġdid fuq il-grammatika tal-Malti, iżda li nġiegħel lill-istudenti b'manjiera l-iktar sempliċi u ċara, jifhmu malajr ir-regoli ta' l-ortografija u morfoloġija ta' l-Ilisen Malti".

Hsieb hekk xieraq, f'waqtu, tajjeb u wtieqi, min jista' jitlewwem miegħu? Mhux biss, iżda tħoss li trid tfaħħru u tagħmillu l-qalb. Wara kollox, min għandu tabilħaqq għal qalbu t-trawwim tal-kitba u tat-tagħlim bil-Malti, ma għandux jifhem li, aktar ma jkun hemm ħaddiema għaqlin u bežlin ii jmiddu idhom u jħaddmu l-għaqal ta' moħhom sabiex il-Malti jingħaraf aħjar u jitħaddem sewwa, aktar tonqos u tispiċċa fix-xejn it-tgemgima ta' dawk li jsostnu illi l-Malti qajla jiswa tebaq fwiedu lil dawk il-Maltin li, jew għada pitgħada jridu jfittxu ħobżhom f'artijiet oħra minħabba li Malta trodd aktar nies milli ħobż; jew li l-ħin li jinħela sabiex wieħed joqgħod jitgħallem l-irqaqat tal-Malti, aħjar li jinħadem fuq dawk l-ilsna li jaqduna biex jifhmuna ġnus wisq akbar filgħadd? U hawn jorbot il-ħsieb għaqli ta' Bro. Henry. Hu jixtieq li l-is-